

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Dołhy

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 lutego 2016r.,
sprawy R. R.
skazanego z art. 286 § 1 i in. k.k.
z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 15 czerwca 2015 r., sygn. akt XIII Ka [...]
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w [...]
z dnia 6 lutego 2015 r., sygn. akt II K [...],

postanowił:

- 1. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu adw. K. A. - Kancelaria Adwokacka w R. - kwotę 442,80 zł (słownie: czterysta czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji w sprawie skazanego R. R..**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy w K. skazał R. R. za popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 190a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i

wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy zobowiązał skazanego, na podstawie art. 46 § 1 k.k., do naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz następcy prawnego pokrzywdzonego, tj. P. [...] S.A. w W. kwoty 2.243,09 (dwa tysiące dwieście czterdzieści trzy i 09/100) złotych.

Apelację od tego orzeczenia złożył obrońca skazanego zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości, zarzucając obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj art. 4, 5 § 2, 7, 410 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia i wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Apelację osobistą wniósł również skazany R. R. i zarzucając błędy w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji wniósł o uniewinnienie, lub przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 15 czerwca 2015 roku utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając obie apelacje za bezzasadne w stopniu oczywistym.

Od powyższego rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego kasację złożył obrońca skazanego wskazując w nadzwyczajnym środku zaskarżenia następujące zarzuty pod adresem wyroku Sądu Okręgowego:

„rażące naruszenie prawa procesowego tj art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nierozważeniu przez Sąd Okręgowy w G. wszystkich zarzutów apelacyjnych wskazanych w środku odwoławczym oskarżonego, tj w zakresie w jakim zarzucił on błędne przypisanie zarzucanego czynu, co przejawiało się w:

- braku reakcji Sądu II instancji na oczywistą obrazę prawa materialnego zawartą w rozstrzygnięciu pierwszoinstancyjnym i bezzasadne zaakceptowanie orzeczenia Sądu I instancji uznającego oskarżonego za winnego czynu kwalifikowanego w zb. z art. 190a § 2 k.k., co w ocenie obrony stanowi rażące uchybienie, gdyż oskarżony zgodnie z poczynionymi ustaleniami faktycznymi nie wyczerpał znamion z art. 190a § 2 k.k. podszywając się pod ojca D. Ć. nie wykorzystał jego danych w celu wyrządzenia P. Ć. szkody majątkowej lub osobistej, a działał co najwyżej na szkodę P. [...] Sp z o.o., a które to uchybienie również miało wpływ na wymiar kary, gdyż uzasadniając jej wymiar sąd I instancji jako

okoliczność obciążającą wskazał na wyczerpanie przez oskarżonego znamion kilku przestępstw (w tym art. 190a § 2 k.k.)

- braku reakcji sądu II instancji na oczywistą obrazę prawa materialnego zawartą w rozstrzygnięciu pierwszoinstancyjnym i bezzasadne zaakceptowanie orzeczenia sądu I instancji uznającego oskarżonego za winnego zarzucanego mu czynu z pominięciem art. 18 § 3 k.k., albowiem w przypadku stwierdzenia prawidłowych ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd I instancji, oskarżonemu można było przypisać co najwyżej pomocnictwo w oszustwie, gdyż oskarżony podejmował działania w zamiarze aby inna osoba J. O., czy P. P. dokonały czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwił jego popełnienie, w szczególności udostępniając lokal mieszkalny, udzielając rady i informacji co do sposobu odbioru telefonu i wszelkich okoliczności temu towarzyszących, a które to uchybienie również miało wpływ na wymiar kary, gdyż zgodnie z art. 19 § 2 k.k. wymierzając karę za pomocnictwo sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a w niniejszej sprawie nie było brane pod uwagę.

W uzasadnieniu skargi obrońca skazanego wskazał, że chodzi mu o „uchylenie wyroku II instancji.”

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w G. wniósł o oddalenie kasacji, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego R. R. jest oczywiście bezzasadna.

Sąd Najwyższy nie podziela stanowiska autora kasacji zmierzającego do wykazania, że Sąd odwoławczy zaaprobował orzeczenie skazujące R. R. między innymi za czyn zabroniony z art. 190a § 2 k.k., którego znamion skazany nie wypełnił oraz wywodził, że skazany popełnił zarzucony mu czyn w ramach pomocnictwa (art. 18 § 3 k.k.), nie zaś współdziałania z inną osobą. Oba zarzuty obrońcy skazanego stanowią w gruncie rzeczy polemikę z ustaleniami faktycznymi i jednocześnie próbę skłonienia Sądu Najwyższego do rozpoznania niedopuszczalnego w postępowaniu kasacyjnym zarzutu, o którym mowa w art. 438 pkt 3 k.p.k.

Stopień szczegółowości uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego jest pochodną zakresu i poziomu środka odwoławczego. Apelacja obrońcy skazanego

oraz osobista R. R. sprowadzała się do podważenia ustaleń Sądu I instancji. Stanowisko Sądu Rejonowego w pełni zaakceptował Sąd Okręgowy. Sąd odwoławczy odniósł się do kwalifikacji prawnej z art. 190a § 2 k.k. i uczynił to krótko, ale właściwie, stosownie do zarzutów apelacji (k. 769 uzasadnienie SO). W sytuacji, gdy znaczną część uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego stanowiły rozważania dotyczące prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych, których kwestionowanie stanowiło główną podstawę zarzutu apelacji, stwierdzić należy, że Sąd rzetelnie rozpoznał środek odwoławczy, a tym samym nie naruszył przepisu art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k.

W kasacji obrońca skazanego podniósł, że nastąpiła błędna kwalifikacja prawna czynu, gdyż P. Ć. nie doznał szkody na skutek działania skazanego (art. 190a § 2 k.k.). Sąd Najwyższy nie dostrzegł związku pomiędzy zarzutem kasacyjnym a opisem czynu, za który został skazany R. R.. Popołniając przestępstwo z art. 190a § 2 k.k. sprawca działał na szkodę D. Ć. i za ten czyn został skazany, co wynika niewątpliwie z orzeczenia Sądów I i II instancji.

Podanie się przez skazanego za ojca D. Ć. było tylko jednym z zachowań R. R. prowadzącym do popełnienia przestępstwa z art. 190a § 2 k.k.. Skazany wywołał u rozmówcy P. [...] sp. z o.o. błędne przekonanie, że konsultant telesprzedaży prowadzi transakcję z inną osobą, niż w rzeczywistości. R. R. dopuścił się przywłaszczenia cudzej tożsamości w ten sposób, że przedstawiając się, jako ojciec D. Ć. zmierzał do dokonania zamówienia usługi i telefonu na dane personalne D. Ć., wiedząc, że odbioru przesyłki dokona J. O. lub inna osoba posługująca się dowodem osobistym D. Ć. Zamiarem skazanego oraz współdziałającej z nim J. O. było niewywiązanie się z zawartej umowy o świadczenie usług na szkodę D. Ć.. Takie działanie jest niczym innym, jak podszyciem się pod inną osobę, przez posłużenie się jej danymi osobowymi w celu wyrządzenia jej szkody, o czym mowa w art. 190a § 2 k.k., przy czym pokrzywdzoną jest D. Ć.

Wskazać jedynie należy, że Sądowi Najwyższemu nie umknął błąd w uzasadnieniu Sądu Rejonowego w postaci omyłki pisarskiej – zamiast art. 190a § 2 k.k. Sąd napisał art. 190a § 1 k.k. (k. 8 uzasadnienia SR), jednak kwalifikacja prawna zawarta w wyroku jest prawidłowa i należyście uzasadniona.

Z tego względu zarzut z punktu pierwszego kasacji jest oczywiście bezzasadny.

Całkowicie bezzasadny jest również drugi zarzut kasacji, w którym obrońca skazanego wywodzi, że skazany wypełniając znamiona czynu zabronionego za który został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w K. - dopuścił się pomocnictwa, nie zaś współdziałania.

Forma „współsprawstwa” zawiera elementy wzajemnego pomocnictwa, które jest niejako wkomponowane we współsprawstwo. Istota współsprawstwa polega na tym, że czynność wykonawcza zostaje spełniona wspólnie co najmniej przez dwie osoby. Decydujące dla ustalenia, czy mamy do czynienia ze współsprawstwem, czy pomocnictwem jest to, czy zachowanie się danej osoby było istotnym wkładem w popełnienie przestępstwa (postanowienie SN z dnia 18 listopada 2010 r., II KK 57/10). W sprawie R. R. rola skazanego nie ograniczyła się do użyczenia mieszkania w celu przejęcia telefonu – jak twierdził skazany w wyjaśnieniach i co forsuje na obecnym etapie postępowania jego obrońca – ale skazany sam złożył telefoniczne zamówienie na telefon oraz usługę i potwierdził chęć zawarcia umowy, a następnie asystował przy odbiorze telefonu dbając o to, by zmylić kuriera, co do tożsamości osoby, która legitymowała się dowodem osobistym D. Ć.. Oznacza to, że istotą przyjętego tu podziału ról było objęcie świadomością i wolą przez każdego ze sprawców wszystkich czynności, łącznie zmierzających do wypełnienia znamion strony przedmiotowej czynu. Funkcja, którą w popełnieniu czynu zabronionego przyjął skazany była istotna, wręcz swoim zachowaniem skazany „dopełnił” działania drugiego sprawcy, co jest koniecznym elementem współsprawstwa. Pisemne motywy orzeczenia Sądu I i II instancji nie pozostawiają żadnych wątpliwości, co do uznania, że doszło do świadomego współdziałania w popełnieniu czynu zabronionego.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.